

předpokládanými §em 83 tr. zák. jednal tedy podle závazných zjištění nalézacího soudu jediný stěžovatel. Nešlo o více sebraných lidí a pro nedostatek této skutkové známky není — jelikož ozbrojenost jediného pachatele nepřichází v úvahu — skutková podstata §u 83 tr. zák. zjištěnými skutečnostmi naplněna. Uznal-li nalézací soud (sprostiv zároveň ostatní obžalované) přes to stěžovatele za vinna zločinem §u 83 tr. zák., spočívá tento odsuzující výrok na nesprávném použití zákona a bylo jej jako zmatečný podle §u 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. zrušiti, aniž bylo třeba zabývat se ostatními vývody stížnosti. Jelikož ani skutková zjištění napadeného rozsudku, ani skutkový podklad obžaloby nepoukazují ke skutkové povaze jiného trestného činu, jehož stíhání náleží veřejnému obžalobci, bylo stěžovatele propustiti z obžaloby pro zločin §u 83 tr. zák.

Čís. 2393.

Předmětem zločinu §u 144 tr. zák. jest počatý a posud nenarozený lidský plod ve všech obdobích svého vývoje; podmínkou trestnosti není, by plod měl v době zákroku již lidskou podobu, ani (pro pokus odehnání plodu), by se těhotenství pravidelně vyvíjelo a by zárodek byl (v době zákroku) schopen dalšího vývoje.

Zjištění, že plod v těle matčině v době zákroku žil a byl schopen dalšího vývoje, jest zapotřebí jen tehdy, vzešly-li v tom směru za trestního řízení důvodné pochybnosti.

Předmětem, způsobilým alespoň pro pokus odehnání plodu, může býti i plod, ohledně něhož jest již přirozený potrat v běhu.

(Rozh. ze dne 28. května 1926, Zm II 549/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 26. května 1925, pokud jím byli podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni: obžalované Antonie N-ová a Marie G-ková z obžaloby pro zločin vyhnání plodu vlastního podle §u 144 tr. zák., dále obžalovaní Metoděj G., Antonie G-ová a Ida P-ová z obžaloby pro spoluvinu na témže zločinu podle §§ů 5 a 144 tr. zák. kladeném za vinu obžalovaným N-ové a G-kové, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaná Antonie N-ová v zimě roku 1923 otěhotněla, že potratila a že asi týden nebo čtrnáct dní před potratem provedla na ní obžalovaná Ida P-ová k její žádosti zákrok katetrem. Z obžaloby na ně vznesené byly obě sprostěny podle rozsudkových důvodů pro nedostatek důkazů. Nalézací soud nemá především za prokázání příčinnou souvislost mezi zákrokem a potratem, nepokládá však stav věci ani tak dalece za objasněný, aby se dalo s určitostí souditi na zločin podle §§ů 8, 144 tr. zák. obzvláště, když prý není zjištěno, že šlo

o těhotenství pravidelně se vyvíjející. Podle názoru soudu jde o počátek těhotenství, kde schází důkaz o životnosti a schopnosti zárodku k dalšímu vývoji, embryo prý pak nabývá podle zjištění lékařské vědy teprve v druhé polovici druhého lunárního měsíce po svém početí zřetelně lidské podoby a lze je před tím sotva rozeznati od embrya zvířecího. Až do té doby jde prý při potratu vlastně jen o to, by se dostavila čmýra, a dokud není prokázáno, že šlo o živý plod, což prý do dvou měsíců od početí nikdy s jistotou tvrditi nelze, dotud nejsou tu podle názoru soudu objektivní předpoklady §u 144 tr. zák. Obžalovaná Marie G-ková byla podle rozsudkového zjištění v prosinci roku 1923 rovněž těhotna, na radu svého manžela, spoluobžalovaného Metoděje G-ka, ucházela se s ním o pomoc u obžalované Antonie G-ové, G-ovou byli doporučení obžalované Idě P-ové, které zaplatil G. 200 Kč za to, že provedla na G-kové manipulaci katetrem. Účinek se ihned nedostavil a G-ková potratila asi čtrnáct dní potom. Vyšel z ní plod velikosti slepičího vejce. Také v tomto případě byli obžalovaní, manželé G-kovi, G-ová a P-ová sprostěni z obžaloby podle rozsudkových důvodů pro nedostatek důkazů. Především nemá nalézací soud ani tu za prokázanu příčinnou souvislost mezi jednáním obžalované P-ové a potratem, neshledává však v jednání obžalovaných ani skutkové podstaty pokusu zločinu podle §§ů 8, 144 tr. zák. pokud se týče spoluviny na něm podle §§ů 5, 8, 144 tr. zák., poněvadž prý není přesně zjištěno, že těhotenství pravidelně postupovalo a že šlo o plod náležitě se vyvíjející a života schopný, jelikož v tomto směru nebylo ničeho zjištěno. Soud nemá tudíž ani v tomto případě za prokázány objektivní znaky zločinu podle §u 144 tr. zák.

Zmateční stížnost napadá obě skupiny sprostějících výroků rozsudkových jen potud, pokud ve zjištěném jednání obžalovaných nebyla shledána aspoň skutková podstata zločinu nedokonaného vyhnání vlastního plodu podle §§ů 8, 144 tr. zák. pokud se týče spoluviny na něm podle §§ů 5, 8, 144 tr. zák. Dovolává se důvodu zmatečnosti čís. 9 a), proti rozsudkovému výroku, vztahujícímu se na obžalované N-ovou a P-ovou, mimo to i důvodu zmatku čís. 5 §u 281 tr. ř. Její těžiště spočívá v těch vývodech, jimiž provádí námitku onoho důvodu hmotněprávní zmatečnosti, a k nimž se vývody, jimiž je uplatňován důvod zmatku čís. 5, pojí v tak těsný celek, že lze o námitkách obojího zmatku pojednati společně. Zmateční stížnost označuje právem jako právně mylné názory, z nichž vychází rozsudek při řešení obou případů. Tomu je tak zejména, pokud se v rozsudkových důvodech vyslovuje povšechně názor, že až do druhé polovice druhého lunárního měsíce po početí jde při potratu vlastně jen o to, by se dostavila čmýra, a že až do dvou měsíců od početí nikdy nelze tvrditi s jistotou, že šlo o plod živý. Kdyby byl tento názor uznán správným, mělo by to nezbytně v zápětí, že by stíhání pro zločin podle §u 144 tr. zák. unikaly skutky, zakládající jinak skutkovou podstatu tohoto zločinu, bezvýjimečně ve všech případech, v nichž došlo k nim až do doby dvou měsíců od početí. Stav tím přivedený přičil by se však zákonu, totiž předpisu §u 144 tr. zák., který označuje jako předmět trestného činu prostě plod ženy, nezavdává ani nejmenšího podnětu k rozlišování mezi jednotlivými obdobími vývoje plodu od početí

až do porodu. Podle platného zákona je tudíž předmětem zločinu podle §u 144 tr. zák. počatý a posud nenarozený lidský plod ve všech obdobích svého vývoje (Rozh. sb. n. s. č. 842.). Důsledně pozbývají pak ovšem významu i úvahy rozsudku o vzezření lidského plodu v téže době. Zmateční stížnost připomíná vhodně, že zákon samozřejmě nestanoví jako podmínku trestnosti podle §u 144 tr. zák., by plod měl (v době zákroku) již lidskou podobu. Závěrem, že až do druhé polovice druhého lunárního měsíce jde při potratu vlastně jen o to, by se dostavila čmýra, ocitá se však rozsudek mimo to v přímém rozporu se svým předchozím zjištěním, vztahujícím se i na obžalované N-ovou a G-kovou, že u všech obžalovaných, stíhaných pro zločin podle §u 144 tr. zák. je prokázán úmysl, směřující k vyhnání plodu, i se zjištěním, že v obou případech provedena byla na těhotných manipulace katetrem, tudíž zákrok, jímž úmysl, vyhnati plod, dochází výrazu zvláště význačného ba přímo neklamného.

Než také v dalších rozsudkových závěrech, podle nichž (u N-ové) není zjištěno, že šlo o těhotenství pravidelně se vyvíjející, a schází důkaz o životnosti a schopnosti zárodku k dalšímu vývoji, pokud se týče (u G-kové) není přesně zjištěno, že těhotenství pravidelně postupovalo a že šlo o plod náležitě se vyvíjející, jeví se především důsledek oněch již od základu právně mylných názorů, vyslovených v rozsudku. Z rozhodovacích důvodů není ani zjevno, co míní nalézací soud těhotenstvím »pravidelně se vyvíjejícím, pravidelně postupujícím«, ač ovšem nic nenasvědčuje domněnce, že by soud měl snad na zřeteli těhotenství abnormální. Zmateční stížnost připomíná však opět případně, že jako podmínku trestnosti nestanoví zákon ani, by se těhotenství pravidelně vyvíjelo, a by zárodek byl (v době zákroku) schopen dalšího vývoje, že však i těhotenství postupující nepravidelně může skončiti porodem živého a zdravého dítěte a že každý zárodek, vzniknuvší v těle matčině, má od přírody všechny podmínky k dalšímu vývoji a také se vyvíjí a žije, dokud tento vývoj není nějakým způsobem přerušen. Od tohoto pravidla mohou ovšem v určitých případech nastati úchytky. Normální těhotenství u zdravé ženy předpokládá však vždy plod živý a schopný vývoje v lůně mateřském. Zjistiti, že plod v těle matčině v době zákroku žil a byl schopen onoho dalšího vývoje, jest tudíž třeba pouze tehdy, vzešly-li v tom směru za trestního řízení důvodné pochybnosti, jež dlužno rozptýliti. Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 9. září 1924, č. j. Zm II 418/24 rozsudek neprávem se dovolává na oporu svého názoru, že skutková podstata zločinu podle §u 144 tr. zák. vyžaduje přesného zjištění, že plod v životě matčině byl v době činu ještě živý, neboť požadavek tohoto zjištění stanoví ono rozhodnutí pro dotyčný případ zejména proto, že za trestního řízení vyšly na jevo okolnosti, které opodstatňovaly pochybnosti o životnosti plodu v době zákroku, nevylučovaly totiž možnost, že zákrokem bylo případně snad jen urychleno odloučení mateřských plodů před tím již odumřelých od těla. Předmětem, způsobilým alespoň pro pokus odehnání plodu, může však býti dokonce i plod, ohledně něhož jest již přirozený potrat v běhu (Rozh. sb. n. s. č. 2039). Napadený rozsudek neuvádí však v příčině žádného z obou případů ji-

nak ani nejmenšího, co by mohlo vésti k pochybnostem o životnosti plodů v tělech obou těhotných žen. Dlužno proto přiznati oprávnění také výtce, uplatňované zmateční stížností v rámci oněch vývodů, jimiž provádí zmatek čís. 5 Šu 281 tr. ř., aspoň potud, že pro rozsudkový závěr, že v případě obžalované N-ové schází důkaz o životnosti zárodků, nejsou v rozsudku ve skutečnosti uvedeny důvody.

Vzhledem k pochybnostem, k nimž by mohly zavdati podnět vývody zmateční stížnosti, dlužno arci zdůrazniti, že rozsudek ve svých povšechných právních úvahách o objektivních znacích skutkové podstaty zločinu podle Šu 144 tr. zák. vyslovuje správný názor, že se předpokládá, by plod v životě matčině byl živý, třeba ne života m i m o d ě l o ž n í h o schopný, že tudíž tam, kde je v rozsudku při rozboru obou případů řeč o schopnosti zárodku k dalšímu vývoji, o plodu náležitě se vyvíjejícím a života schopném, je tím zřejmě míněna schopnost dalšího vývoje plodu v ž i v o t ě m a t e ř s k é m. Odůvodněné zmateční stížností bylo proto vyhověti a rozsudek ve výrocích jí napadených zrušiti jako zmatečný podle čís. 9 a), z části i podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. Rozhodnouti ve věci samé nebylo však zrušovacímu soudu možno ani pokud jde o obžalované G-kovou, G-ka, G-ovou a P-ovou, neboť v rozsudku ani v jeho rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny skutečnosti, jež by bylo při správném použití zákona polčiti za základ nálezů na zločin nedokonaného vyhnání plodu pokud se týče spoluviny na něm, zejména ve směru objektivním. Nehledíc k tomu, že ze zvláštních částí rozsudkových důvodů není patrné, zda se nevztahuje též na oba případy předchozí povšechné zjištění rozsudkové, že obžalovaná P-ová v některých (blíže neuvedených) případech ony ženy ani nevyšetřovala, nýbrž provedla ihned zákrok, nezjistivši těhotenství, t. j. jsoucnost živého zárodku v děloze, nezjišťuje rozsudek ničeho, co by přicházelo v úvahu jako některá z okolností, uvedených v Šu 8 tr. zák., pro níž nedošlo k dokonání zločinu. Nezbylo tudíž, než odkázati věc podle Šu 288 čís. 1 a 3 tr. ř. na soud první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, dbaje toho, že zmateční stížnost státního zastupitelství směřovala pouze k tomu, by obžalované Antonie N-ová a Marie G-ková byly uznány vinnými zločinem n e d o k o n a n é h o vyhnání plodu podle §§ů 8, 144 tr. zák., Ida P-ová, Antonie G-ová a Metoděj G. zločinem spoluviny na n e d o k o n a n é m vyhnání plodu podle §§ů 5, 8, 144 tr. zák.

Čís. 2394.

Věci zastupitelné mohou býti předmětem zpronevěry (§ 183 tr. zák.) i když mají býti odvedeny in genere, nebylo-li na pachatele převedeno jejich vlastnictví.

Zpronevěry služební kauce lze se dopustiti i za trvání služebního poměru.

(Rozh. ze dne 29. května 1926, Zm I 113/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře